

HandläggareJocke Kellokumpu
Telefon: 08-508 31921**Till**Kulturnämnden
2022-12-06

Stöd till lokalförvaltande organisationer 2023

Förvaltningens förslag till beslut

1. Kulturnämnden fördelar 34 189,5 tkr till lokalförvaltande organisationer för 2023 enligt följande:
 - 29 722 tkr som grundstöd
 - 2 016 tkr som kompensationsstöd för nolltaxa
 - 2 451,5 tkr som investeringsstöd
2. Ärendet justeras omedelbart

Maria Jansén
Kulturdirektör
KulturförvaltningenPatrik Liljegren
Biträdande förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Sammanfattning

Kulturförvaltningen har tagit fram ett förslag till fördelning av stöd till lokalförvaltande organisationer för 2023. Förvaltningen redogör i tjänsteutlåtandet för de kriterier, prioriteringar och överväganden som utgör underlag för förslaget. Förvaltningen föreslår nämnden att fatta beslut om ett grundstöd till 28 lokalförvaltande organisationer för år 2023 till en summa om 29 722 tkr, enligt tabell 1.

De lokalförvaltande organisationerna hyr ut lokaler för nolltaxa till barn- och ungdomsföreningar, funktionsrättsföreningar och anonyma 12-stegsgrupper. Förvaltningen föreslår nämnden att fatta beslut om 2 016 tkr som kompensationsstöd för nolltaxeuthyrningar under 2022.

Renoveringsbehoven är stora och flera lokaler rustas upp av föreningarna. Förvaltningen föreslår nämnden att fatta beslut om 1 880,5 tkr för kommunal medfinansiering i fem byggprojekt söka hos Boverkets investeringsstöd. Tre verksamheter föreslås beviljas

investeringsstöd om 571 tkr kronor utan delfinansiering av Boverket. Investeringsstöden redovisas i tabell 2.

I bilaga 1 ges en fördjupad information om de enskilda stödmottagarna med motiveringar till förvaltningens ställningstaganden.

Bakgrund

Stödets syfte

Huvudsyftet för stadens stöd till lokalförvaltande organisationer är att tillgodose föreningslivets, kulturlivets och stockholmarnas behov av lokaler för att förverkliga demokratiska mål i samhället. Däri ingår att främja publik kulturverksamhet i hela staden. De av staden stödda kulturlokalerna ska kännetecknas av hög kvalitet avseende både verksamhet och organisatorisk förmåga och vara anpassade till medborgarnas efterfrågan.

Riktlinjer

I riktlinjerna för stöd till lokalförvaltande organisationer, beslutade av kulturnämnden 2017-12-12 §9 (Dnr.1.1/3899/2017), anges att ansökan ska bedömas efter följande kriterier:

- Volymen på lokaluthyrning till föreningsliv och andra brukare.
- Omfattning, kvalitet och besöksvolym på kultur- och bildningsverksamhet.
- Upplåtelsevolym och tillgängliga lokaler för nolltaxegrupper och subventionerade grupper.
- Samarbete och förankring inom stadsdelen.
- Omfattning och kvalitet på lokaler, service och mötesfaciliteter.
- Lägesfaktor avseende tillgänglighet och tillgången till alternativa möteslokaler i stadsdelen.
- Förmåga att marknadsföra och driva verksamheten effektivt och i god administrativ ordning.
- Verksamhetens utvecklingsmöjligheter.

Förvaltningen bedömer alla organisationer och deras verksamhet och aktiviteter likvärdigt utifrån ovanstående riktlinjer, oavsett vilken riksorganisation organisationen tillhör eller om organisationen inte ingår i en riksorganisation.

Ärendet

Detta tjänsteutlåtande redovisar förvaltningens förslag till beslut om stöd till lokalförvaltande organisationer för 2023 samt de kriterier och överväganden som utgör underlag för förslaget.

Det har inkommit 31 ansökningar om grundstöd till lokalförvaltande organisationer. Beslut om avslag för tre ansökningar har fattats på delegation. Besluten har motiverats med att verksamheterna inte möter bedömningsgrunderna på ett tillräckligt bra sätt och att verksamheterna inte kan prioriteras i konkurrens med övriga sökande.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av enheten för kulturstöd inom kulturstrategiska staben. Dialog med de lokalförvaltande organisationerna har skett löpande under året. Till grund för förslaget ligger stödets syften och bedömningsgrunder. Förvaltningen säkerställer i sin beredning att aktörer som beviljats stöd uppfyller de generella villkoren för stöd.

Ansökningarna har under beredningen bedömts av externa referenspersoner. Nämnden utser referenspersoner för bedömning av stöd till lokalförvaltande organisationer. Referensgruppen är rådgivande och bidrar till den samlade bedömningen av ansökningarna. Denna omgång har tre referenspersoner med olika bakgrund och kompetens inom området samlingslokaler och civilsamhälle gett sina synpunkter och bedömningar.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Allmänna samlingslokaler i Stockholm

Mötesplatser för föreningsliv och kultur har på ett självklart sätt funnits med i stadsplaneringen alltsedan Stockholms stad började planera de nya stadsdelar som sedan växte fram på 1950-talet. I takt med att Stockholm växer förändras stadsdelarna och deras befolkningssammansättning. Det finns stora sociala och ekonomiska skillnader både mellan grupper och mellan stadsdelar i Stockholm. Behovet av samlingslokaler är stort i hela staden men särskilt stort i ytterstadens miljonprogramsområden.

De lokalförvaltande föreningarna beskriver att effekterna av pandemin avtagit och efterfrågan på deras samlingslokaler åter är stor. Prognoserna för uthyrningen år 2023 är tillbaka på samma nivåer eller högre än de var innan pandemin. Framtiden är dock osäker och flera uttrycker en viss oro för ökade elpriser och inflationen men de påvisar samtidigt en stark vilja att lösa situationen. Det kan handla om att skära ner på kostnader eller göra program och verksamhet på ett enklare och billigare sätt.

Ytterstaden

Med ett Stockholm som växer, urbaniseras och medborgarnas krav på hållbara, tillgängliga och digitala lösningar så ser förvaltningen att beståndet av samlingslokaler behöver utvecklas och stärkas. I översiktsplanen pekar staden ut fyra fokusområden: Kista-Järva, Skärholmen, Farsta samt Hagsätra-Rågsved. Detta samspelar med förvaltningens bedömning om att behovet av gemensamma kulturlokaler i allmänhet är större i ytterstaden och i synnerhet just i dessa områden. Kulturförvaltningen föreslår därför förstärkt stöd till flera verksamheter som ligger i stadens ytterstadsområden.

Tensta Träff som ligger i Tensta Gymnasium var länge en allmän samlingslokal. De senaste 10 åren har inte lokalen kunnat användas till sin fulla kapacitet. Efter att Tensta Träff stängde helt 2020 har förvaltningen tillsammans med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning och föreningslivet i Tensta fortsatt verka för en öppning av samlingslokalen. Den nya fastighetsägaren av Tensta Gymnasium, Hemsö, har uttryckt en vilja att Tensta Träff återigen ska bli en samlingslokal. Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning har under 2022 ingått ett IOP med Rädda Barnen med syfte att öppna upp Tensta Träff under vintern 2022-23. Den långsiktiga visionen är att Tensta Träff ska drivas av en lokalt förankrad lokalförvaltande organisation. Kulturförvaltningen föreslår ett stöd om 1 mnkr till Rädda Barnen. Men då verksamhetsutvecklingen inte kommit igång än föreslår förvaltningen att beviljade medel betalas ut i två omgångar. En utbetalning vid beslut om stöd och den andra vid halvårsskiftet 2023 efter att förvaltningen gjort en avstämning med Rädda Barnen.

De två stadsdelsområdena Bromma och Hässelby-Vällingby beräknas öka med 35% i befolkningens mängd fram till 2040, från 150 000 till 200 000 personer. I delar av Hässelby finns idag stora sociala utmaningar och det saknas också kulturverksamheter i Hässelby. Behovet av fungerande och behovsanpassade samlingslokaler i denna del av Stockholm kommer därmed att växa. Förvaltningen har under de senaste åren haft en fördjupad dialog med Alviks Kulturhus och Vällingby Folkets Hus som båda står inför olika utmaningar vad gäller ekonomi och verksamhetsutveckling. Under 2023 avser förvaltningen att förstärka detta arbete. Förvaltningen avser även att undersöka förutsättningarna för att ytterligare en samlingslokal ska kunna etableras i västerort.

Stora nyckelverksamheter

Nio lokalförvaltande organisationer föreslås 1,3 mnkr eller mer i verksamhetsstöd för 2023: Folkets Husby, Rinkeby Folkets Hus,

Birkagården, Bagarmossens Folkets Hus, Södergården, Midsommargården, Rågsveds Folkets Hus, Timmermansgården och Mäster Olofsgården. Förvaltningen bedömer att dessa verksamheter är särskilt viktiga då de har stora samlingslokaler väl anpassade för många besökare, ligger geografiskt strategiskt placerade och når ut till en betydande bredd av stockholmare samt förenings- och kulturliv.

Kulturgårdar

Kulturgårdarna Jakobsbergs gård, Kristinehovs Malmgård, Farsta Gård och Maria-Högalids föreningsråd (Hartwickska huset) med sina kulturhistoriskt viktiga fastigheter har stor betydelse för Stockholms kulturliv. Förvaltningen ser vinster med att det på dessa gårdar bedrivs en publik kulturverksamhet som gör lokalerna tillgängliga.

Maria-Högalids föreningsråd driver sin verksamhet i Hartwickska huset vid Mariatorget. Verksamheten är idag den största lokalupplåtaren i Stockholm för anonyma missbruksgrupper. I övrigt har föreningen svårt att uppfylla kulturnämndens krav och riktlinjer för stöd till lokalförvaltande organisationer. De har en låg uthyrningsgrad, de har en marginell kulturverksamhet, deras styrelse har svårigheter att möta utmaningarna och lokalerna är inte tillgängliga för rörelsehindrade. De har också under en längre tid haft stora problem med att få sin ekonomi i balans. De har en upplupen hyresskuld till Stadsholmen på 900 000 kronor. Staden ger i år ett extra stöd för att föreningen ska kunna betala sin hyresskuld. För att föreningen ska kunna verka vidare konstaterar förvaltningen att de behöver öka uthyrningsgraden, engagera fler i föreningen, få in kultur i huset och reda upp sin ekonomi.

Flytt och renovering

Åsö Föreningsråd har länge bedrivit verksamhet i lokalen kallad Pumpan vid Färgargårdstorget på Södermalm. Efter lång tid av konflikt med hyresvärden kring hyresnivån har de lämnat lokalerna och föreningen letar med stöd av förvaltningens lotsar nya lokaler på Södermalm med omnejd. Föreningen Södergårdens lokaler på Götgatsbacken som förvaltas av Fastighetskontoret behöver totalrenoveras. Föreningen kommer med stor sannolikhet att verka i tillfälliga lokaler under delar av 2023. Med detta som bakgrund föreslår förvaltningen att beviljade medel för dessa två verksamheter betalas ut i två omgångar. En utbetalning vid beslut om stöd och den andra vid halvårsskiftet 2023 efter att förvaltningen gjort en avstämning med organisationerna.

Kompensationsstödet

Tre olika typer av föreningar får hyra de lokalförvaltande organisationernas lokaler till nolltaxa. Det rör sig om barn- och ungdomsföreningar, funktionsrättsföreningar och frivilligorganisationer som arbetar med missbrukare i 12-stepsprogrammet. Förvaltningen har samlat in statistik från de lokalförvaltande organisationerna och fördelar kompensationsstöd om 75 kr/h beräknat på upplåtelse till nolltaxeföreningar innevarande år. De lokalförvaltande organisationerna har efterfrågat en utredning av kompensationsstödet. De menar bl a att 75kr/h är en alldeles för låg ersättning då deras normala uthyrningspris ligger mellan 300-1000kr/h beroende på rumsstorlek. Förvaltningen ser här ett behov att utvärdera kompensationsstödet under 2023.

Fleråriga stöd

Villkor för flerårigt grundstöd är att den sökande organisationen kan presentera en flerårig och trovärdig plan, med tydliga mål och budget. Fyra verksamheter söker treåriga stöd. Då samhället står inför stora utmaningar och framtiden bedöms som osäker föreslår förvaltningen inga treåriga stöd inför 2023-2025.

Kommunal medfinansiering till Boverkets investeringsbidrag till allmänna samlingslokaler

För att de lokalförvaltande organisationerna ska kunna möta stockholmarnas krav och behov på anpassade och tillgängliga lokaler är renoverings- och uppgraderingsviljan stor. Varje år startar 5-10 byggprojekt och det handlar ofta om att köpa ny teknik, bygga handikapptoiletter och förbättra ytskikten. Boverket har medel för investeringar i samlingslokaler och de kräver kommunal medfinansiering. Fem verksamheter söker stöd från Boverkets investeringsbidrag till allmänna samlingslokaler, de föreslås beviljas kommunal medfinansiering om sammanlagt 1 880,5 tkr. Dessa beslut och utbetalningar effektueras under förutsättning att deras ansökningar hos Boverket beviljas av Boverket i maj 2023. Tre verksamheter föreslås beviljas investeringsstöd utan delfinansiering av Boverket om 571 tkr kronor. Beslut om avslag för två ansökningar har fattats på delegation. Besluten har motiverats med att ansökningarna inte möter stödets villkor. Investeringsstöden redovisas i tabell 2.

Förslag till beslut

Kulturförvaltningen har tagit fram ett förslag till fördelning av stöd till lokalförvaltande organisationer för 2023. Förvaltningen redogör i tjänsteutlåtandet för de kriterier och överväganden som utgör underlag för förslaget.

I bilaga 1 ges en fördjupad information om de enskilda stödmottagarna samt motiveringar till förvaltningens ställningstaganden.

Förslag till fördelning

1. Kulturnämnden fördelar 34 189,5 tkr till lokalförvaltande organisationer för 2023 enligt följande:

- 29 722 tkr som grundstöd
- 2 016 tkr som kompensationsstöd för nolltaxa
- 2 451,5 tkr som investeringsstöd

Tabell 1 över grundstöd och nolltaxeersättning

Sökande lokalförvaltande organisation	Totalt stöd 2023	Grundstöd 2023	Komp. Stöd 2023	Skilnad grundstöd jmf 2022
Alviks kulturhusförening	1346	1240	106	100
*Bagarmossens Folketshusförening	1739	1700	39	0
Byggnadsföreningen Älvsjö med omnejd upa – Park Folkets Hus	404	400	4	
Farsta föreningsråd (Farsta gård)	879	850	29	0
FOLK i Skärholmen	1100	1100	0	100
Folkets Husby	1410	1400	10	0
Föreningen Folkkulturcentrum (Hjorthagens kulturhus)	800	800	0	0
Föreningen Jakobsbergs gård	924	800	124	0
Föreningen Järva Folkets Park (Eggeby gård)	880	880	0	0
Föreningen Midsommargården	1350	1350	0	0
Föreningen Skeppsholmsgården	750	750	0	0
Föreningen Södergården	1789	1692	97	0
Föreningen Timmermansgården	1350	1350	0	0
Husby Konst & Hantverksförening (Husby gård)	850	850	0	0
Hägerstensåsens medborgarhus	1186	1010	176	100
Kista SC KFUM (Akalla by)	660	600	60	0
Kristinehovs malmgårds ekonomiska förening	927	700	227	0
Maria-Högalids föreningsråd (Hartwickska huset)	768	200	568	0
Mäster Olofsgården	1350	1350	0	0

Nya Rågsveds Folkets Hus Förening	1745	1700	45	0
Rinkeby Folketshusförening	2083	1850	233	0
Sköndals allaktivitetshus	667	600	67	0
Spånga medborgarhusförening (Spånga Folkan)	735	700	35	100
Stiftelsen Birkagården	1668	1650	18	0
Tensta Träff (Rädda Barnen)	1000	1000	0	1000
Vällingby Folketshusförening	1110	1100	10	0
*Årsta Folketshusförening	1290	1250	40	100
Åsö föreningsråd (Pumpan)	978	850	128	0
Summa	31738	29722	2016	1500

Tabell 2 över investeringsstöd

Aktör	Sökt belopp	Förslag
<i>Kommunal delfinansiering Boverket</i>		
Hägerstens medborgarhus	580 000	580 000
Kristinehovs malmgård	175 000	175 000
Älvsjö Park	325 500	325 500
Hökarängens stadsdelsråd	300 000	300 000
Bagarmossens Folkets Hus	500 000	500 000
<i>Söker utan Boverksstöd</i>		
Midsommargården	200 000	200 000
FOLK	95 000	95 000
Bagarmossens Folkets Hus	276 000	276 000
Summa	2 451 500	2 451 500

Bilagor

1. Förslag till stöd för lokalförvaltande organisationer 2023 grundstöd och kompensationsstöd. Fördjupad information om de enskilda sökande samt motiveringar till förvaltningens ställningstaganden.
2. Förslag till investeringsstöd. Fördjupad information om de enskilda sökande samt motiveringar till förvaltningens ställningstaganden.